

سرفصل ۸ - شواهد و مدارک

روایت: خواهر من را بعد از اعتراضات به گران شدن بنزین در شهر محل اقامتش دستگیر کردند. به او گفته‌اند که «لیدر اغتشاشات» بوده است و از قبل برای «بر هم زدن نظم عمومی و تخریب اموال» برنامه داشته است. خواهرم قبول دارد که در اعتراضات شرکت داشته است. اما او نه تنها ارتباطی با بقیه تظاهرات کنندگان نداشته است بلکه اقدامی هم برای تخریب اموال یا آتش زدن مکانی نداشته است. یکی از کاسب‌های محل که خانواده ما را می‌شناسد، در زمان تظاهرات آنجا حضور داشته است و خواهرم را هم دیده است، حاضر است به نفع خواهرم شهادت بدهد. اما بازپرس پرونده گفته است: «همه چیز مشخص است، دیگر شاهد لازم نیست.»

سوال: چرا بازپرس قبول نمی‌کند کاسب محل شهادت بدهد؟ چه راهی وجود دارد که حرفهای این شاهد شنیده شود؟

پاسخ کارشناس حقوقی: مطابق ماده ۲۰۴ قانون آیین دادرسی کیفری: «بازپرس به تشخیص خود یا با معرفی شاکی یا به تقاضای متهم و یا حسب اعلام مقامات ذی‌ربط، شخصی که حضور یا تحقیق از وی را برای روشن شدن موضوع ضروری تشخیص دهد، برابر مقررات احضار می‌کند» اصولاً بازپرس باید هر اقدامی را که در کشف حقیقت موثر باشد انجام دهد، اما از این ماده بر می‌آید که بازپرس باید ضرورت شهادت را تشخیص بدهد. با این وجود اگر بازپرس با شهادت دادن یک فرد مخالفت می‌کند چندین راه برای اعتراض یا درج شهادت ایشان در پرونده وجود دارد. ابتدا اینکه بر اساس ماده ۲۶۶ قانون آیین دادرسی کیفری: «چنانچه دادستان تحقیقات بازپرس را کامل نداند، صرفاً مواردی را که برای کشف حقیقت لازم است به تفصیل و بدون هرگونه ابهام در پرونده درج می‌کند و تکمیل آن را می‌خواهد. در این صورت، بازپرس مکلف به انجام این تحقیقات است.» بنابراین بهتر است شخص متهم یا خانواده او به صورت کتبی با توضیح اینکه شهادی وجود دارد که می‌تواند در کشف حقیقت موثر باشد و با این وجود بازپرس از استماع شهادت آن شخص امتناع می‌کند، به دادستان مراجعه کرده و از او تقاضا کنند که دستور لازم به بازپرس برای استماع شهادت این شخص را بدهد. راه دوم این است که شاهد را به یک دفترخانه اسناد رسمی برده و در آنجا اقرارنامه‌ای تنظیم کنید. در اقرارنامه آن شخص هر چه را که دیده است بنویسد. سپس این اقرارنامه را به متهم بدهید تا ایشان طی لایحه‌ای خواهان درج آن در پرونده بشود. در این صورت بازپرس موظف است این اقرارنامه را در پرونده درج کند و اگر به هر دلیلی به آن توجهی نکند در مراحل بعدی دادرسی قطعاً قضات این اقرارنامه را مشاهده خواهند کرد.

شما هم می‌توانید سوالات حقوقی خود را در ارتباط با دادرسی عادلانه، از دستگیری تا آزادی از ما بپرسید.
به سرفصل‌های دیگر این راهنما سر بزنید، شاید پاسخ سوال‌تان را در آن‌ها پیدا کنید.
در شبکه‌های اجتماعی هشتگ #پرسش‌وپاسخ_حقوقی_بنیادبرومند را دنبال کنید.